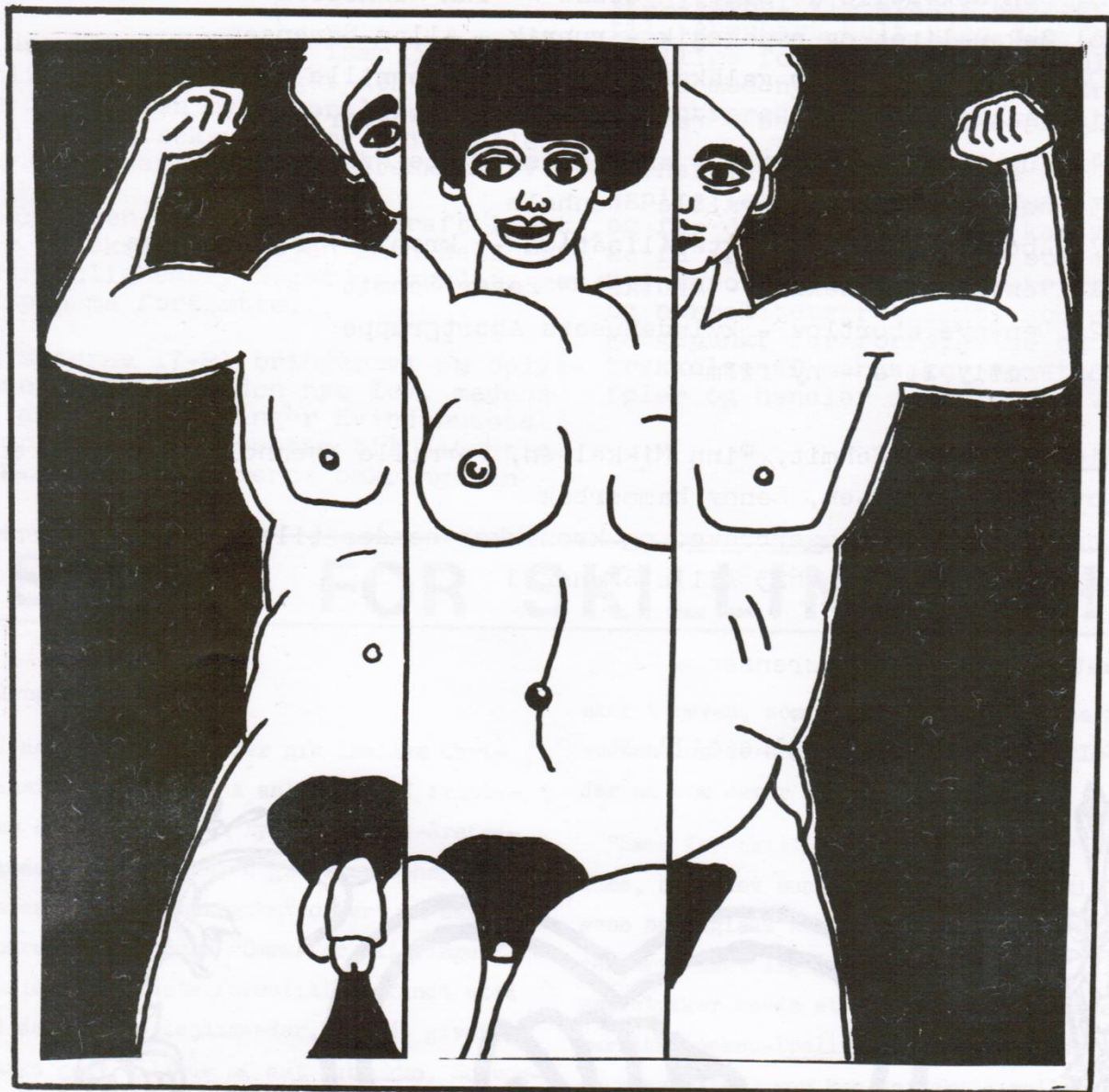

SEKSUALPOLITIK

2. årg. nr. 9 kr. 2.50

SEKSUALITET OG PÆDAGOGIK ..... SIDE 6

SALVADOR DALIS SEKSUELLE UNIVERS ... .. SIDE 14

DEN NYE *ABORTLOV* ..... SIDE 17 OG 22

Seksualpolitik nr. 9 indhold:

- side 3: Leder - Smæk for skillingen - teateranmeldelse - Wilhelm Rosen
side 5: Den seksuelle lavalder - debat - Finn Mikkelsen
side 6: Seksualitet og pædagogik - rubrik - Allan Sørensen
side 9: Kvindemagt eller galskab - artikel - Pernille Stenholm
side 11: Kasseret som bøsse - rapport - Morten Frederiksen
side 14: Kunst og seksualitet - anmeldelse - Ole Nørlyng
side 15: Boganmeldelse - Pernille Stenholm
side 17: Abort, kastration, sterilisation - kronik - redaktionen
side 21: Ren og skær sexleg - artikel - Peter Schmit
side 22: Den nye abortlov - kvindehusets abortgruppe
side 23: Family life - ny film

Redaktionen: Peter Schmit, Finn Mikkelsen, Pernille Stenholm, Allan Sørensen, Morten Frederiksen, Benny Hammerbak

Artikler, tegninger, læserbreve, og kronikker sendes til: Benny Hammerbak, "Venusbjerget" Avad 4, 4623 Lille Skensved

Forsidetegning: Allan Sørensen

Eftertryk med kildeangivelse tilladt

LEDER

I den senere tid har især 3 seksualpolitiske emner præget den offentlige debat: Den nye abortlov, nedsættelsen af den seksuelle og kriminelle lavalder samt den nye ægteskabslov..

Abortloven, som trådte i kraft 1. okt., og før den er afskaffet, kan vi ikke få afskaffet begreber som mandkvinderollen, kvindeundertrykkelsen og normalitetsproblemet, som er udgangspunkt for forfølgelse og undertrykkelse af mennesker som tænker, føler og handler anderledes.....

På siderne 17-21 bringer vi en oplysende artikel om den nye lov, medens vi andetsteds bringer Kvindehusets abortgruppes kommentar til situationen. Både problemerne omkring den

seksuelle lavalder, som Finn Mikkelsen ridser op side 5, og den nye ægteskabslov tages op i indeværende folketingsamling - Ingen af lovforslagene er imidlertid tilfredsstillende. Med den nye ægteskabslov fasttømmer justitsministeriet blot de borgerlige samlivsformer, som den på traditionel vis stadig klammer sig til, åbenbart helt uden øje for de utallige forsøg der overalt bliver gjort med nye mere eller mindre kernecentrerede familiekonstellationer..

Kernefamilien må betegnes som det kapitalistiske samfunds fundament, og før den er afskaffet, kan vi ikke få afskaffet begreber som mandkvinderollen, kvindeundertrykkelsen og normalitetsproblemet, som er udgangspunkt for forfølgelse og undertrykkelse af mennesker som tænker, føler og handler anderledes.....

Red.

SMÆK FOR SKILLINGEN !

Solvognens cabaret

I den måneds tid, der gik imellem Christianias Gedemarked i anledning af fristadens 2-årsdag og Det Ny Samfunds 5-årsfødselsdagsfest i Huset nogle uger senere, har teatergruppen "Solvognen" opført en sexualcabaret med titlen: "Smæk for skillingen" ! Premiere og sidste forestilling fandt sted ved de omtalte lejligheder, og dét giver et ganske godt billede af det publikum, Solvognen har henvendt sig til.

Solvognen har ellers gjort sig kendt for sit fremragende gadeteater i forbindelse med NATO-årsmødet og tilhørende anti-NATO-demonstration i København i sensommeren. Da tog de ordentlig fusen på en masse mennesker. Efter sigende har truppen ved denne lejlighed, med denne sexualcabaret fået taget en masse af de politisk, men ikke seksuelt bevidste menne-

sker i røven, som deltog og jublede, da Solvognen legede soldater! : "Hva' f'an klæ'r I Jer ud som damer for ?"

"Smæk for skillingen" byggedes op af sketches, som blev bundet sammen af forestillingens sceneglade konferencier, Luffe. Det var desværre mest ligegyldige klichéer. - Alle de små stykker havde et seksuelt tema, men de var ikke seksualpolitiske. De handlede ikke om kønsroller, men kun om seksualroller: hvilket køn man bollede med, om man bollede, hvordan man bollede, hvordan man fik eller ikke fik fat i nogen at bolle med, hvordan man kunne forestille sig at bolle o.s.v. Inden for denne ærligt talt lidt pornografiske ramme var det meget godt. Det blev båret af viljen til at være så ærlig og blottet som mulig. Enkelte sketches havde lidt videre perspektiv: noget handlede om terapeutiske situationer med

læger og sygeplejersker - det virkede desværre lidt irrelevant i sammenhængen, fordi staten og samfundet jo ikke, som Cabaret'en antyder det, bekæmper seksuelle variationer, seksuel udfoldelse eller seksuelle problemer ved hjælp af medicinsk eller psykiatrisk behandling. Det privatkapitalistiske og liberale samfund har for snart længe siden afskrevet en ældre tids religiøst betingede moral, fordi den alligevel ikke længere er brugbar eller nødvendig for produktionens opretholdelse, men tværtimod skadelig for den kommerialisering af seksuallivet, der i langt højere grad præger situationen end nogen psykiatrisk indsats på området. Når det kommer til stykket er magthaverne kyniske nok til at være ligeglade med, om folk er transvestitter - når blot de er købedygtige transvestitter. - Cabaret'ens antipsykiatriske indslag passede derfor ikke så godt med resten.

Men enkelte sketches havde dog heldigvis et seksualpolitisk perspektiv. Det gjaldt både parodien på "Week-end Sex"s billedhistorier, men især den sketch, hvori en ung fyr sætter sig midt på scenen og fortæller om sin seksualpraksis: en bank på Rådhuspladsen, finde en herre, hjem med ham, bolle med ham uden at andet end det allernødvendigste bliver sagt imellem dem, modtage de penge, der er lagt frem i entréen, tilbage til Rådhuspladsen - og forfra. Denne monolog var god, fordi den på en nær måde fremlagde forarmelsen og iskulden i de mellem menneskelige relationer, der opstår i seksualundertrykkelsens kølvand.

Selv om cabaret'ens begrænsning lå i dets studentikose iver for at forarge det borgerskab, som ikke så stykket, var det meget ofte forrygende morsomt. Flere af skuespillerne spillede sig selv helt ud (- det er ment som en ros -), og stykkets primadonna var uden tvivl Britta - bl.a. i en rolle og en sang som Ludernes Dronning, hvis kusse er som honning. Hun og Hr. Mathiessen, som førte sig frem med en to meter lang pik, gav et nummer, der på en prik traf

den utroligt uvirkelige atmosfære i week-end Sex's billedhistorier - ikke mindst ved den variation, hvormed den kvindelige part formåede at anskueliggøre orgiastisk liderlighed i ansigtets udtryk eller snarere forvrængninger. Og hvad kropsarbejdet angår, var der bestemt heller ikke grund til klage.

Cabaret'en befolkedes ellers af sadister, præster, transvestitter, bøsser, husmødre og andre freaks. Selv om det er lidt unfair over for truppen som helhed, kan vi ikke lade være med at nævne den kendte scenekunstner Regin, hvis transvestitnumre på og uden for scenen var ubetaleligt morsomme og alvorlige. Kombinationen af damebør fra 1920'erne, sort øjenskygge og do. overskæg samt et par vanvittige sorte hot-pants kaldte bifaldet frem, hver gang han stak stængerne i vejret. I sidste forestillings sidste sketch lykkedes det for denne i sandhed forrygende fjeldfisse fra de stormomsuste klippeøer i Nord (han hævder at være fra Færøerne) at vikle konferencieren ind i sin egen mikrofonledning og diskret trække ham ud af scenen, inden han var færdig med sin afslutningsmonolog. Det var en sortie !

Cabaret'en var helvedes lang, og hvis den var blevet forkortet og strammet, kunne den inden for sine egne og forhåbentlig valgte (?) begrænsning være blevet fremragende. Nu blev det underholdende og morsomt - desværre kun pletvis osse alvorligt.

Wilhelm

TJEN FOLKET

Abonnement tegnes på
GIRO 21 35 32
for kr. 15,- pr. år

FOLKET OG FOLKET ALONE ER DRUKAFTEN I SÆBLESER AF PERDENHISTORIER

TJEN FOLKET

Blad for MLE

Den seksuelle lavalder....

Den seksuelle lavalder har i mange år været et omstridt emne i lovgivningen. Man har i en årrække fastholdt grænsen på 15 år for heteroseksuelle forhold. Dette punkt er imidlertid ikke det mest problematiske i sammenhængen, det er derimod den kendsgerning, at der fra myndighedernes side finder en lovbe- falet diskrimination sted. I "Den borgerlige straffelov" §225 stk. 2 hedder det nemlig: "Med fængsel indtil 4 år straffes den, der udøver kønslig usædelighed med en person af samme køn under 18 år".

Denne uretfærdige forskelsbehandling i bedøm- melsen af menneskers seksualliv er udtryk for en holdning, der er reaktionær og for- mynderagtig. Den bygger på det forældede synspunkt, at unge mennesker kan forføres til homoseksualitet, et synspunkt som for længst er tilbagevist fra kompetent side. Den seneste officielle tilbagevisning af "for- førelsesteorien" stammer fra retslægerrådet i en erklæring af 23. maj 1972. Det hedder heri: " - at den seksuelle drifts organisation må antages at blive etableret allerede i fos- tertilstanden og i løbet af de første leve- år. Den seksuelle konstitution må således længe før 15 - 18 års alderen anses for at være stabiliseret i enten hetero- eller homo- seksuel retning. Samvær med homoseksuelle voksne kan derfor i almindelighed ikke an- tages at ville medføre nogen ændring af den heteroseksuelt indstillede unges driftsorien- tering."

Man har altså i mange år kriminaliseret unge homo- og biseksuelle menneskers selvfølge- lige ret til at realisere seksuelle kærlig- hedsforhold efter eget valg. Hvor mange unge homoseksuelle der i tidens løb har lidt store følelsesmæssige nederlag ved bevidstheden om at deres kærlighed af lovgivningsmagten stem- ples som kriminel, er svært at vurdere, men selv hvis man gætter på lave tal er det for- stemmende.

Nu ser det imidlertid ud til at lysne: Ju- stitsministeren kan ikke længere negligere hverken retslægerrådets indstilling, eller de krav om ligestilling på det seksuelle område, som i lang tid har lydt fra Forbundet af 1948 (den "officielle" forening af homoseksuelle) og Bøssernes Befrielsesfront. Begge disse or- ganisationer arbejder for at ophæve den under- trykkelse og diskrimination som bøsser udsæt- tes for på en masse forskellige områder både moralsk og lovgivningsmæssigt fra officiel side. Det er på tide myndighederne ser i øj- nene at alle mennesker uanset køn eller sek- suelle relationer må have samme mulighed for udfoldelse. Det nye lovforslag, som ventes vedtaget i folketinget i indeværende samling,

går simpelthen ud på, at §225 stk. 2 bort- falder, og man agter samtidig at nedsætte den seksuelle lavalder til 14 år for både homo- og heteroseksuelle forhold.

Denne lovændring skal hilses velkommen, selv om den nok kan betragtes som en selviølgelig- hed. Især er det opmuntrende, at man lægger en vis konsekvens for dagen ved at sige 14 år for alle forhold. Man må nu blot håbe, at regeringen følger denne konsekvens op med handling, så vi ikke ender i en situa- tion som i forrige folketingssamling, hvor lovændringsforslag var bebudet, men af parti- taktiske grunde blev udskudt til indeværende samling.

Finn Mikkelsen.

SEX SEXBØGER OG SAMFUND

Normalt og unormalt er begreber der stadigvæk er almindeligt forekommende i vores seksualoplysningsbøger. Bøgernes forfattere afgrænser - eller prøver at afgrænse - det der opfattes som normalt. Overfor det stilles det der betegnes som abnormt, perverst eller uanstændigt. I adskillige lærebøger sorterer homosexualitet under det smukke ord pervertioner.

På trods af sexologernes overbevisning om at vi alle har bisexuelle muligheder, er det endnu ikke gået op for ret mange at det er normalt at være bøsse. Evnen til at elske en person af ens eget køn er en naturlig del af menneskets seksualitet.

Der er utallige eksempler på bisexualiteten. Pubertetssværmeri for ens eget køn er et udtryk for den bisexualitet der senere bliver undertrykt da seksualiteten klart kanaliseres i heteroseksuel retning. Den måde vi tillades at udtrykke vores seksualitet på er stærkt begrænset. I en presset situation kan vi praktisere den bisexualitet der ellers bliver undertrykt. Det er det der tit sker når personer af samme køn isoleres sammen på kostskoler og militære forlægninger eller i fængsler. Bøsser kan også gifte sig og få børn i kraft af den latente bisexualitet.

Som begrundelse for at betragte homosexualitet som unormalt og uønsket bruges forskellige teorier, der alle er klart afvist af ledende sexologer. Det forhindrer dog ikke at de forekommer hyppigt i seksualoplysende(?) bøger.

Homosexualitet siges at opstå enten p.g.a. arvelige faktorer eller via hormonelle forstyrrelser eller specielle psykiske forhold hos det enkelte menneske." - Vi må prøve at forstå de stakkels bøsser - de udtrykker jo blot deres natur!"

Man prøver at forklare homosexualitetens årsager, så at homofile kan isoleres som en minoritetsgruppe. Men da vi fødes bisexuelle, ville det være ligeså relevante at finde ud af hvordan man bliver en hetero og lærer at kanalisere og begrænse sin seksualitet.

Seksualoplysningsbøgerne afspejler de generelle samfundsholdninger og der nævnes ikke andre måder at se seksualiteten på. Næsten alle bøger undgår det revolutionære moment i homosexualiteten. Homosexualitet siges at have at gøre med forhold hos det enkelte individ, og ikke forhold hos samfundet. Men det homofile problem er samfundets problem! Samfundet beskriver os som syge og perverse afvigere der blot kan håbe på tolerance. Men: Det er ikke os der er syge - det er samfundet! Det vi lærer om sex er det samfundet har interesse i at vi lærer. Bøgerne er altid lojale mod det borgerlige samfund og den borgerlige moral, ellers er der ikke noget etableret forlag der vil udgive dem!

Hvornår får vi en seksualoplysningsbog der tør at diskutere samfundsnormer, kønsroller og familieformer? Hvornår laver bøsser, lesbiske og rødstrømper bøger til skolebrug?

De eksisterende bøger gør kun brug af den psykologiske referensramme (f.eks. heteroseksuelle overlæger der beskriver homosexualitet med freudianske termer.). De undlader at at beskæftige sig med samfundets indflydelse på sexualiteten. For dem eksisterer der ingen forbindelse mellem sex og samfund, og derfor heller ikke noget der hedder seksualpolitik. Der formidles et snævert borgerligt syn på sexualiteten.

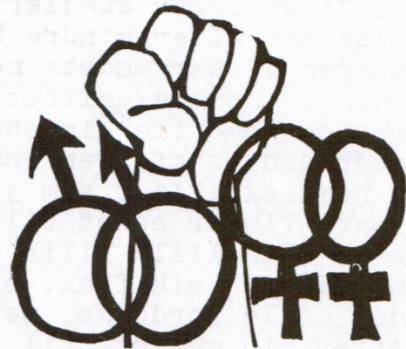

Vi må protestere og gøre oprør mod samfundets undertrykkelse af vores følelser og sexualitet. Vi må have fuld frihed til at realisere os seksuelt og prøve vores muligheder. Mennesket er seksuelt, og de fleste har mulighed for at realisere seksuelle forhold til personer af begge køn.

De bøger der skulle oplyse om sex, er fulde af fejlagtige og diskriminerende oplysninger om homosexualitet. Bøger der er enormt forældet, står stadigvæk fremme på bibliotekerne og bruges stadigvæk til undervisningsbrug.

Den moralske undertrykkelse af bøs-ser er bl.a. baseret på uvidenhed og på forkert viden. Desuden føler mange angst og agressivitet overfor homoseksuelle, da de er bange for deres egen latente homosexualitet, og da de homofile truer de snævre kønsroller og den borgerlige identitet.

Vi bøs-ser bryder bevidst med den mandlige kønsrolle. Vi gør ting der bliver betragtet som umandlige og feminine, for at prøve vores muligheder, og nå frem til en kønsrolle der er baseret på vores ønsker og behov, og ikke først og fremmest på det borgerlige samfunds.

Jeg vil opfordre alle til at indtage en kritisk holdning til seksualoplysningsbøgerne. Prøv at gennemskue hvad der ligger bag de oplysninger der gives.
 Bryd samfunds
 Bryd samfundsnormerne og prøv jeres muligheder. Frigør jer fra de undertrykkende kønsrolleskabeloner- prøv at leve på jeres egne betingelser. Skaf jer homoseksuelle(heteroseksuelle) erfaringer. Eller:
 "TAG FORSKUD PÅ FREMTIDEN - BLIV BISEXUEL!"

SEKSUEL FRIGØRELSE
 BEFRI DET HOMOFILE
 I HVER KLASSEKAMP
 ER KLASSEKAMP
 VIND KAMP
 BØSSEKAMP
 NORMALT ER DRÆBENDE

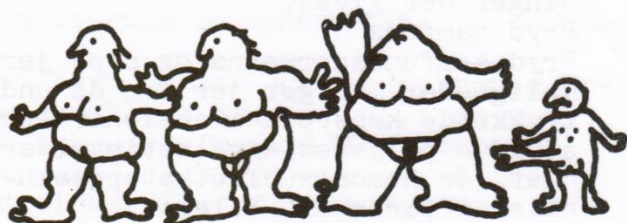
Der er få bøger jeg kan anbefale. En bog som Claessons: "Dreng, pige mand, kvinde" er god på nogle områder. Den bringer gode oplysninger om biologiske og praktiske ting, men den diskuterer ikke samfundsholdninger til seksualitet, kønsroller og familieformer. Afsnittet om homosexualitet er desværre diskriminerende, fejlagtigt og mangelfuldt.

Lizzie Bundgårds afsnit om homosexualitet i "Ca.16" er meget kort og utilstrækkeligt, men hun nævner i det mindste sexologernes enighed om menneskets medfødte bisexualitet, og det samfundspres der fører til en snæver kanalisering af seksualiteten. Det samme gør Inge & Sten.

Vil man have mere korrekte og udførlige oplysninger om homosexualitet, må man søge dem i specialbøger, f.eks. "Rapport om homofile" af Annette & Jørgen Johansen eller Martin Elmers bøger. Meget i disse bøger spejler dog homofiles mer eller mindre bevidste godtagelse af samfundets nedladende syn på homosexualitet, men "Rapport om homofile" indeholder også godt debatstof. Den eneste bog om homosexualitet som jeg umiddelbart finder egnet til skolebrug er "Den lille lilla" af Martin Elmer & Erik Fink. Den får udryddet nogle fordomme, men gør sig, efter min mening, til talerør for andre ved at delvis fornægte det samfundsmæssige perspektiv, og ved at give udtryk for bøssers undertrykkende selvopfattelse.

ALLAN SØRENSEN

SALVADOR DALIS KAMPSKRIFT

MIN KAMP

Mod det enkle	For det sammensatte
Mod uniformitet	For differentiering
Mod lighed	For rangorden
Mod kollektivism	For individualisme
Mod politik	For metafysik
Mod musik	For arkitektur
Mod naturen	For æstetikken
Mod fremskridt	For det bestående
Mod mekanisering	For drømmen
Mod ungdom	For modenhed
Mod opportunisme	For macchiavellistisk fanatisme
Mod spinat	For snegle
Mod filmen	For teatret
Mod Buddha	For markis de Sade
Mod Orienten	For Vesterlandet
Mod Solen	For Månen
Mod revolutionen	For tradition
Mod Michelangelo	For Rafael
Mod Rembrandt	For Vermeer
Mod primitive objekter	For overkultiverede 19.årh.s-ting
Mod afrikainspireret moderne kunst	For renæssancekunsten
Mod filosofi	For religion
Mod medicinen	For magien
Mod bjerglandsbyer	For havkysten
Mod fantomer	For »virkelige« spøgelse
Mod kvinderne	For Gala
Mod mændene	For mig selv
Mod tiden	For bløde ure
Mod skepticisimen	For tro

Les også artiklen om Salvador Dali s.14!

kvindemagt eller galskab!

Denne artikel handler ikke så meget om galskab, som om magt: Den magt mænd udøver over kvinder og den magt kvinder må lære at gøre brug af selv. Det er gennem magtens kontrolmekanismer, at man kan observere galskab. Det er også her man finder nøglen til kvinders frigørelse.

Traditionen tro har samfundet betegnet alle, som ikke levede op til dets adfærdsmønstre, som mere eller mindre "gale".

Samfundets første interesse er at forsvare sig selv for at overleve, med det resultat, at mennesker, der bryder de sociale forbud bliver hårdt straffede.

I dr. Phyllis Cheslers undersøgelse af kvinder og galskab hentyder hun til at mænd har opstillet forskellige kriterier for forstandighed for mænd og kvinder. De kvaliteter, der gør at en kvinde er mentalt sund er ikke de kvaliteter, der gør sig gældende hos en mand. Der er her tale om en dobbelt adfærdstandard, som fortsætter i hele samfundssystemet og ikke mindst blandt psykiatikere (Dr. Chesler sammenligner dette hykler med den katolske kirkes hekseforfølgelser i middelalderen.)

Erving Goffman (Psykiater) red.) påstår at situationskontrol hænger nøje sammen med, hvem det er, der definerer en situation. I hovedtrækene har mænd defineret kvinder, ikke kun i begreber om, hvad kvinder "er", men i begreber om hvad de burde være.

Den kvinde, som ikke følger hankønnets definition for, hvad der er feminint og kvindeligt kommer let i vanskeligheder. Nogle kvinder spiller roller alt for godt, andre kvinder, som gør oprør, bliver alt for aggressive og intelligente.

Hverken kvinder, som er alt for feminine eller kvinder, som er alt for maskuline, har ifølge psykolo-

ger og psykiatere mestret at tilpasse sig samfundet. Sådanne syndere har vanskeligt ved at acceptere sig selv som kvinder, men der er håb, fordi den dårligt tilpassede kvinde vil selv søge eller blive tilskyndet til at søge "hjælp" for sin ulykke. Så udbredt er denne tendens til søgen efter hjælp, dvs. søgen efter kvindens eget jeg, at flertallet af patienterne på stats- og privatpsykiatriske hospitaler er kvinder.

De fleste af dem er ikke "gale", erklærer dr. Chesler. Kvinder, som er under "behandling" er tabere i magtkampen mellem kvinder og mænd, og har ikke lært at acceptere deres nederlag.

Som før omtalt er samfundets første interesse at forsvare sig selv og samtidig at varetage mændenes interesser. Dr. Chesler siger, at kvinder bliver tvunget til at tabe netop for at mændene kan triumfere. Indordningen af kvinder starter med at moderen gør sin datter til en "dame". Mange års skælden og smælden er kun de ydre symptomer på en mangel på støtte til den unge pige. Hun berøves både fysisk og emotionel næring fra moderen, sådan at hun er tvunget til at søge et andet sted for at få sin eksistensberettigelse bekræftet.

Selvbekræftigelse kan hun derfor kun få af mænd (hvilket sker på mændenes betingelser). I den grad en pige tilpasser sig slavernes eltabernes status, vil hendes adfærd blive belønnet.

Skoler, vennerne og det øvrige samfund viderefører kønsrollemønstrene, der er påbegyndt i hjemmet, dvs. mekanismer, som bygger på en lav statusopfattelse og selvrepekt.

Der er sket to ting. Først har kvinderne tilladt mændene at definere hankønnets image, og denne de-

inition er en nedværdigelse. Dernæst er der sket det, at kvinderne ikke lever op til det forventede.

På en vis måde er kvinder endda blevet tilskrevet en lavere status end slaver. Det forlangtes i det mindste ikke af en slave, at han skulle tro, at han var fri. Kvinder derimod er gennem daglige oplevelser blevet tvunget til at underkaste sig den sociale falskhed, at hun i virkeligheden er "fri".

Det er derfor ikke mærkeligt at kvinder bliver forvirrede og søger psykiatrisk "hjælp".

Kvinder er tvunget til at leve op til mændenes kvindeideal, og bliver straffet, hvis de kommer alt for langt bort fra dette ideal. Samtidig med dette bliver de gjort opmærksom på, at de er "frie", kan gøre, som de ønsker, og at enhver uheldig situation kun finder sted i deres egne hoveder.

Hvad kan der gøres for at bryde en sådan dobbeltsidig situation? For det første, siger Chesler, må vi ikke glemme at det er et spørgsmål om overlevelse, VORES overlevelse. Kvinder er opdraget til "selvopofrelse" sådan at mænd bedre kan overleve. "Selvmord" er måske et lige så godt ord for den holoning mændene forlanger af kvinderne.

I stedet for at bruge al vor energi på andre folk burde vi først tænke på os selv. Sådan som det er nu tjener vi mændene i håb om at vores selvopofrelse bliver indirekte tilbagebetalt. Men vores erfaringer har vist os, at intet kommer igen.

Som sagt står vi overfor et dobbelt problem: Mænd har defineret vores ideal, og oven i købet ydmyger dette ideal os.

Forfatteren Kazantzakis har sagt at hvert enkelt menneske burde skabe deres egen ideal og bruge hele deres liv til at realisere dette ideal. Hvordan kan vi kvinder gøre det. Chesler har nogle forslag. For det første at skabe og udleve vores egne idealer, og forme nye myter om kvindeherosisme og storhed. Vi må popularisere de gamle myter om kvindehelte. For det andet må vi hjælpe hinanden i vores frigørelsespro-

ces. Vi må holde op med at bekæmpe hinanden. For det tredje må vi beskytte os selv mod alle mennesker og situationer, som ikke styrker sunde, stærke og uafhængige idealer af os, som vi ønsker at være. F.eks., hvis en ven synes at du dygtiggør dig for meget, så drop ham, eller hvis en mor eller en tante fortæller dig, at du bør være mere feminin, så gå fra den samtale, og hvis en mand forlanger at du er svag og afhængig, så gå fra den mand. Vi kan på ingen måde have kontakt med mennesker, som hindrer os i at frigøre os.

Vi kvinder bør skrive og tænke over vores egne oplevelser, hvad de har været, hvad de er og hvad de burde være.

Imens vi skaber vores egne idealer, vil vi skabe vores egen virkelighed. Vi må lære at stole på hinanden og vi må kunne leve op til denne tillid.

Dr. Chesler har vist os vores binding og har givet os nogle klare og fundamentale regler for at

det muligt for os at tænke over hvilken betydning frihed har, og hvordan vi kan realisere denne frihed.

"Women and Madness" skrevet af Alicia Edwards. Oversat fra det amerikanske kvindeblad "Off our backs" til seksualpolitik af Pernille Stenholm.

kasseret som bøsse

Følgende rapport er ment, som en vejledning for værnepligtige, der står foran session og ønsker at slippe så let som muligt om ved værnepligten. Ja, en slags opskrift på, hvordan man stensikkert bliver fri før at være til grin i 12 eller 16 måneder. Hvis du gør som beskrevet i artiklen, er du så godt som sikker på aldrig mere at høre et ord fra udskrivningsmyndigheder eller militær.

Hele historien begynder med, at jeg i foråret modtog indkaldelse til session. Det havde jeg fået før, men havde tidligere søgt udsættelse med henvisning til min igangværende uddannelse og havde fået det.

Denne gang stod sagerne imidlertid anderledes. Jeg havde gennem en ven, der havde forbindelse til militære kredse, fået at vide, at hvis jeg ville kasseres som bøsse, så skulle det være nu, for der var tale om at denne mulighed skulle bortfalde med indeværende sessionsårs udgang, sidst på sommeren.

Det gjaldt derfor om at kridte skoene, og jeg fik i en fart sat et brev sammen til sessionsmyndighederne, hvori jeg anmodede om at blive kasseret som bøsse, fortalte min rørende livshistorie og tog brevet med til et mandagsmøde i Bøssernes Befrielsesfront, for at få et par underskrifter, der attesterede rigtigheden af, hvad jeg havde skrevet. Det havde min føromtalte ven tilrådt, men det viste sig imidlertid senere at være ligegyldigt.

Brevet blev sendt afsted, underskrevet af et par og tyve BBF'ere og to dage efter modtog jeg et kort fra udskrivningskredsen, hvori man bad mig ringe dem op snarest muligt. Det gjorde jeg, og talte med en meget flink fyr, der var meget overvældet over dette brev og dets overflod af villige underskrivere, hvilket nok er noget af et særsyn i den slags sager. Fyren, der virkede ret nervøs, (han turde ikke tage ordet bøsse i sin mund,

skønt det udelukkende var anvendt i mit brev og dristede sig kun til et eneste forsøg på at fremstamme ordet ho - homofil, ellers blev fænomenet betegnet som: "det der, de ved nok.") forsøgte ihærdigt at overtale mig til endnu en gang at søge udsættelse på grund af min uddannelse og iøvrigt se tiden an. Jeg fastholdt imidlertid, at jeg ville forsøge at blive kasseret som bøsse, og at vi derfor lige så godt kunne få denne sag afsluttet en gang for alle. Omsider gik fyren ind på min forrykte ide, og jeg fik besked på at have et vidne klar, der kendte mig godt, så ville der inden ret længe komme besked fra politiet om at møde til afhøring.

Jeg spurgte atter i BBF og fik Jens til at fungere som vidne. For folk, der af en eller anden grund ikke kommer i BBF, kan jeg oplyse, at de sikkert sagtens kan få et af de velmenende mennesker til at hjælpe dem, hvis det brænder på og de spørger pænt. Ellers har man sikkert en ven, skolekammerat eller lign., der vil hjælpe en, eller i kan hjælpe hinanden med at slippe let og smertefrit over militærproblemerne. Den ene kan vidne for den anden og omvendt.

Efter nogen tid fik vi begge tilsigelser til at møde på politigården, hvor vi enkeltvis blev kaldt ind til en funktionær. For mit vedkommende blev det et gensyn med manden, da jeg en måned tidligere havde vidnet for en anden af mine venner. Han var stadig lige så befippet og led også af før omtalte frygt for ordet bøsse; dog mobiliserede han sin politiværdighed tro tilstrækkelig mod til med jævne mellemrum at tage ordet homoseksuel i sin mund, do ikke uden en kendelig rødmen.

Han startede med at konstatere, om jeg nu også virkelig var den, jeg gav mig ud for at være og gik derefter over til, omend tøvende, at vade rundt i de intimeste ting

i mit privatliv, men det må man være indstillet på, og den pris kan man vel betale.

Det var spørgsmål som:

- Hvornår jeg først opdagede, jeg var homoseksuel.
- Om jeg kom fast sammen med nogen.
- Om det var Jens.
- Hvor længe vi havde kommet sammen
- Hvor tit vi knaldede, undskyld, havde seksuel omgang.
- Om vi boede sammen eller hver for sig.
- Hvor mange jeg tidligere havde kommet sammen med.
- Hvor mange af disse forhold, der havde været af længere varighed.
- Om jeg var medlem af "Forbundet af 1948".

døren - lige hjenkommet fra sessionen

Det sidste er det tilsyneladende en fordel at være, så går det hele vist lidt glattere igennem, idet man så åbenbart i deres øjne er totalt kompromitteret. Så må der s'gu være noget om det manden siger.

Derfor venner, ta' og offer de 45kr. det koster (de vil nemlig se medlemskortet) og du er så godt som kasseret. En billig pris for at slippe for tolv måneders eksersits.

Derefter blev Jens kaldt ind. Han måtte besvare et par spørgsmål og iøvrigt blot bekræfte, at det var rigtigt, hvad jeg havde sagt.

En måneds tid efter fik så hver en tilsigelse til at give møde i Københavns byret til bekræftelse af vore udsagn under edsansvar. Også her blev vi kaldt ind enkeltvis hps en temmelig bistert udseende mand, der vist nok var dommer, og som snagede lidt mere i Jens og mit "intime" privatliv. Det var iøvrigt hurtigt overstået, vel ca. 10 min. ventetid incl., og Jens modtog den svimlende sum af 20 kr. for sin ulejlighed.

Sidste kapitel udspillede sig så for ca. en måned siden på sessionen i Tåstrup. Behandlingen af sagen var imidlertid trukket ud så længe, at vi i mellemtiden var kommet ind i et nyt sessionsår, og det var med noget bange anelser, jeg gik på session. Måske havde folk, der var modige nok til at sige at de var bøsser, i mellemtiden mistet det privilegium, at blive kasseret uden videre.

Derfor havde jeg besluttet, at give den alt hvad den kunne tage af bøssegas, uden at det virkede alt for utroværdigt.

Det startede med, at jeg kom over en halv time for sent, skønt det udtrykkelig var indskærpet på indkaldelsen, at der var kl. 11 præcis. Efter at have forvildet mig rundt i Tåstrupcenterets gange og koridorer og havde spurgt en iøvrigt skø-ø-ønt udseende kontorfyre om vej, brasede jeg omsider ind i sessionslokalet, hvor en flok unge fyre sad ved borde på rad og række som i et klasselokale og en ældre alvorligt udseende herre rejste sig fra sit kateder for enden. På mit forvirrede spørgsmål, om det her måske var sessionen, viste han mig venligt ned til et bord bagest i lokalet og gav mig papir og blyant.

Under vilde protester fra min side, blev jeg hurtigt sat ind i situationen. Jeg himlede op om, at jeg skulle kasseres og sandelig ikke havde tid til at sidde her og løse rebusser, da jeg havde mit livsvigtige job som hjemmehjælper at passe. Her hjalp imidlertid ingen kæmpe mor, og jeg måtte pænt gå i gang.

Nu var jeg sur, og da jeg havde løst de opgaver jeg rent umiddelbart

kunne overskue og svaret fuldstændig hen i vejret på de andre, lagde jeg papir og blyant fra mig og tog til de tilsynsførendes store fortrydelighed mit hækletøj frem, fast besluttet på, at noget fornuftigt skulle jeg have lavet i den tid jeg brugte på sessionen.

Da de andre omsider var færdige med opgaveløsningen fulgte der så en kort gennemgang af dagens program, hvorefter det fremgik, at vi først kunne påregne at være færdige kl. 15. Vi blev delt op i hold og jeg var så uheldig at komme på det hold, der sidst skulle ind, så jeg gik op i centrrets kantine, satte mig til at hækle, mens jeg fik mig en kop kaffe. Her faldt jeg i snak med en ualmindelig sød fyr, der arbejdede i en radioforretning i centret. Vi talte om session, som han endnu ikke selv havde været på, og jeg gav ham beredvilligt min bøssefidus. Han var nu ikke helt sikker på at han turde for sin fader.

Da jeg vendte tilbage skulle vi til høreundersøgelse og fik her at vide, at hvis der var nogen, der på grund af legemlige skavanker eller lign. ikke ønskede at klæde sig af sammen med de andre, kunne de få lov til at forblive påklædte indtil de blev kaldt ind til lægen.

Her var alletiders mulighed igen. Jeg gik hen til fyren, der sad ved et skrivebord i venteværelset, hvor vi opholdt os og sagde, at jeg altså ikke så gerne ville trække af tøjet sammen med de andre, da synet af så mange lækre fyre ville give mig kronisk ståpik. Fyren blev kobber rød i hovedet, og mumlede, at det ønske skulle jeg da sandelig nok få opfyldt. Så enden på det hele blev, at moren her sad midt i venteværelset, fuldt påklædt, ivrigt hæklende, omgivet af et par og fyre skønne unge mænd, der atter og atter distraherende promenerede frem og tilbage, kun iført underbukser. Det var lækkert.

Inden jeg går videre, må jeg hellere indskyde, at det traf sig så uheldigt for sessionsfolkene, at vi var to, der hed Morten. Dette faktum var sessionslægen ikke blevet opmærksom på, og brugte derfor kun fornævne, når vi en efter en blev kaldt ind til undersøgelse hos ham. Derfor udspandt der sig følgende episode.

Min navnebror, der var et par numre før mig, kom glædesstrålende

ud fra lægen, og fortalte at denne havde indstillet ham til kassation. Hans lykke skulle imidlertid blive kort, for hvor nødig jeg end ville ødelægge det for ham, måtte jeg gøre lægen opmærksom på, at jeg aldeles ikke hed Jakobsen til efternavn og ikke ville ind til infanteriet, men var bøsse og havde ytret ønske om at blive kasseret som sådan.

Der udspandt sig nu nogle kostelige scener, med den helt store forvirring, og da man endelig havde fået reddet trådene ud og latteren havde lagt sig, måtte min stakkels navnebror atter ind til lægen, gennemgå den undersøgelse, som han på mirakuløs vis var sluppet fra sidste gang og kom slukøret ud igen. Taget til infanteriet.

Jeg, derimod, blev ekspederet lynhurtigt, ikke så meget som en hudafskrabning var han interesseret i at undersøge

Efter endnu en lang ventetid med hækling og diskussion med de andre fyre, der nu var blevet nysgerrige efter at vide mere om, hvordan man bar sig ad, blev jeg omsider kaldt ind til de høje herrer, som knap nok gav mig tid til at sætte mig ned foran skranken, før jeg fik mit indkaldelseskort retur, påstemplet: VÆRNEPLIGTEN BORTFALDET.

Efter at have gennemgået denne omgang og fundet ud af, hvor smertefrit, ja ligefrem underholdende (jeg havde en af de sjoveste dage i mit liv) det var gået, er det mig en gåde, at ikke flere unge mænd benytter denne lette måde til at slippe for henholdsvis 12 eller 16 måneders, i bedste fald, tidsspild.

Det vil sige, jeg tror alligevel godt jeg ved hvorfor. For gennem mine samtaler med henholdsvis drenge i kantine og fyrene på sessionen, har jeg set at der heteroseksuelle mænd imellem består en sådan angst for homoseksualitet i almindelighed og homoseksualiteten i dem selv i særdeleshed, at de ikke engang ville turde foregive homoseksualitet for at slippe for den for de flestes vedkommende forhadte værnepligt.

Dette manglende mod straffer staten så med 12 eller 16 måneders frihedsberøvelse.

Skulle nogens alligevel, ansporet af denne beretning om, hvor let det egentlig er, turde prøve (det kan må-

Salvador Dalis seksuelle univers

I anledning af den nyåbnede Salvador Dali udstilling på Louisiana, har jeg fundet det relevant med en omtale af visse seksuelle aspekter og temaer i Dalis kunst. Man kan, når man ser på kunst anlægge mange forskellige synsvinkler, og en seksualpolitisk synsmåde kan være meget frugtbar hos en kunstner som Dali.

Det er en fyldig og uhyre interessant udstilling, som belyser væsentlige dele af den alsidige Dalis virke. Dali er en af de største surrealistiske banebrydere, der konsekvent har helliget sig den menneskelige psykologi, som basis for al aktivitet. Surrealismen har nyvurderet alle fænomener ved at kaste sig over den moderne psykologi, i særdeleshed Freuds psykoanalyse og Jungs arketypeteorier. Man vil fra surrealisternes side ophæve de grænser, som vor bevidsthed/fornuft sætter for vor virkelighedsoplevelse. Man vil udvide virkelighedsbegrebet med "underbevidsthedens virkelighed" - den surreelle virkelighed - surrealismen. Når vi følger denne proces, må vi acceptere en hel masse "overnaturlige" - metafysiske faser, hvorved erobringen af det irrationelle bliver muligt. Vi kan godt med det samme kaste al traditionel kunstbetragtning ud af vinduet, og dukke ned i drømmens verden. Surrealisterne arbejder sig via den moderne psykologi ned til selve den skabende krafts udspring, der hvor al bevidsthedens kontrol og lovmæssige logik er ophørt, og hvor processerne sker automatisk instinktivt. Inspirationen fra Freud giver seksualiteten en grundlæggende drivkraft. Den seksuelle drift er det stærkeste, det mest produktive fænomen der eksisterer. Modpolen dertil er angsten i alle dens afskygninger. Det seksuelle og angsten er grundpiller i det

surrealistiske univers, og de spændingscentre hvorfra de deliriske, groteske drømmeforløb udgår, som symboler på underbevidsthedens virkelighed.

Angst og seksualitet er begge inspirationskilder for Dali, og han dyrker angsten systematisk gennem det han kalder de "paranoiske" tankeprocesser. Forfølgelsesvanvid, storhedsvanvid, kastarationsangst ect. er nogle af de fænomener den excentriske Dali udtrykker i billeder, eller administrerer i sin livsførelse.

Angsten fylder hans billeder, de tørre, lydløse ørkenlandskaber, de blanke, stille, lufttomme klippekyster og de uhyggvækkende ødemarker viser Dalis glæde ved at fremelske ubehagelige hallucinationer. De er alle sindsbilleder på den angst, som mennesket er forsvarsløst overfor. Angstens forskellige udtryk bliver til motiver som f.eks "Svimmelhed" 1930, "Billede uden titel" eller "De flydende angstformannelsers fødsel" 1932. Et af de stærkeste er nok "Krigens ansigt" 1940 - et angstfyldt ansigt hvis mund og øjenhuler er opfyldt af dødningehoveder. - Angsten er altså et tilbagevendende motiv, der går som en grundtone gennem alle billeder. - Det samme er i høj grad tilfældet med det seksuelle, skønt man umiddelbart ser, at det ikke er en isoleret "rendyrket" seksualitet, der fylder billederne. Fra kunstens oprindelse har det seksuelle såvel som det religiøse spillet en dominerende rolle. Kunstens oprindelige betydning var religiøs, rituel og ikke som i vore dage hovedsagelig æstetisk. Det seksuelle har fra primitiv tid været knyttet nært til det religiøse, og derfor

Bog anmeldelse

ELLE-BELLE-BOLLE-BOGEN

SEXORIENTERING FOR BØRN

BENT H. CLÆSON

HANS REITZELS FORLAG

Tidligere udgivelse af samme forfatter: Dreng og pige. Mand og kvinde% Sexorientering for unge.

Elle-belle-bolle-bogen er et hæderligt forsøg i retning af børns (voksnes) naturlige holdning til sex og formering, dog indeholder bogen ikke som Dreng og pige osv. oplysninger om, hvordan voksne kan bruge bogen, og til hvilken aldersklasse bogen er skrevet. Jeg mener imidlertid, at det kan være både forældre og pædagoger til stor hjælp, hvis der i bogen var angivet en aldersklasse. Det er jo ikke ligegyldigt om bogen er skrevet for 5 årige eller 10 årige.

Jeg synes, at det er meget karakteristisk, at bogen bygger på en kernefamilie (to børn), som er nået til det punkt, hvor de gerne vil have et barn til.

Det må lige nævnes, at der i bogens første sider foruden et billede af kernefamilien er billeder af enlig mor/børn, enlig far/børn, storfamilie og en familie med to egne og to adopterede børn.

Foruden de forannævnte fotografier er der mange gode fotografier, hvor man bl.a. kan føle graviditeten både set udefra og ved hjælp af tegnede klapper oven på fotografierne følger, hvad der sker inde i livmoderen, når fosteret vokser. Der er desuden gode fotografi/klapper, hvor man ser, hvordan mandens og kvindens kønsorganer ser ud udenpå og indeni.

Fødslen, som både far og børn overværer, er også udmærket tekstet og fotograferet.

Et sted nævnes noget som tyder på at forfatteren har en mærkelig moral, idet han hentyder til, at de voksne kun baller og har det rart med hinanden i deres dobbeltseng, når børnene er vel i seng og sover. Dette tror jeg kan skabe et jalousiforhold børn - voksne imellem og give børnene en fornemmelse af, at sex kun foregår i mørke.

fortsættes s. 16

Et andet sted står der, at det kun er de voksne, der kan føle seksuel tilfredsstillelse. Der står: Tilfredsstillelsen føles dejligere end du helt kan forstå, før du selv bliver voksen nok til at bolle på samme måde. Jeg vil vove at påstå, at selv helt små børn kan få seksuel tilfredsstillelse ved f.eks. onani.

Til slut i bogen er der en orientering om, hvordan voksne kan bolle uden at få børn og hvilke præventive midler der findes.

Intet sted i bogen ser eller læser man om børn, som leger sexlege sammen. Dette synes jeg er mærkeligt, for hvordan kan børn få et naturligt forhold til deres eget og det modsatte køn, hvis det seksuelle kun er forbeholdt de voksne, som omnikøbet er gift.

Pernille Stenholm.

KOMMUNISTISK BOG HANDEL

WESTEND nr. 29
1661 KBH. V
ÅBNINGSTIDER
ma-fre: kl. 15 - 17³⁰

Div. pjecer fra Forlaget Okt.,

Vi har bla:

Kvindeemancipationsteoriens udvikling fra Karl Marx til Rådsbevægelsen - kr. 6.50,

Udsigten fra det kvindelige univers: En analyse af damebladet EVA: 16.25,

Om Pariserkommunen: Lønge leve sejren for proletariatets diktatur! kr. 2.00

BØRNEBØGER:

Ole på fabrikken: kr. 19.75,
Kurt stikker af: kr. 9.25,
Guldet i de fattiges by: kr. 7.25.

kronik

ABORT, STERILISATION OG KASTRATION

Ved lov 350 af 13. juni 73 om svangerskabsafbrydelse og lov 318 s.d. om sterilisation og kastration er der gennemført nye regler om henholdsvis svangerskabsafbrydelse og sterilisation (indgreb, der varigt ophæver forplantningsevnen)! Derimod er der i realiteten ikke sket ændringer i de hidtil gældende regler om kastration (indgreb, hvorved kønskirtlerne fjernes, eller behandlinger, hvorved de varigt sættes ud af funktion). Sterilisationsloven trådte i kraft den 1. juli og svangerskabsloven den 1. oktober 73.

abort

TILLADELSE UNØDVENDIG

Loven indfører en fri adgang til svangerskabsafbrydelse for kvinder, der har bopæl her i landet, hvis indgrebet kan foretages inden udløbet af 12. svangerskabsuge, og hvis kvinden fastholder sit ønske, efter at hun har modtaget vejledning fra en læge om risikoen ved indgrebet. Tilladelse fra mødrehjælpen er således ikke længere nødvendig i disse tilfælde.

Selv om 12. svangerskabsuge er udløbet, kan svangerskabet dog uden tilladelse afbrydes, hvis indgrebet er nødvendigt for at afværge fare for kvindens liv eller for en alvorlig forringelse af hendes legemlige eller sjælelige helbred, og denne fare er udelukkende eller ganske overvejende lægeligt begrundet. På grund af den almindelige adgang til fri abort får denne regel normalt kun betydning efter udløbet af 12. svangerskabsuge.

TILLADELSE NØDVENDIG

Er 12. svangerskabsuge udløbet, kan mødrehjælpen give tilladelse til svanger-

skabsafbrydelse, idet de hidtil gældende betingelser for foretagelse af svangerskabsafbrydelse er gentaget med nogle sproglige ændringer.

Samtidig er det fremhævet, at mødrehjælpen skal lægges særlig vægt på, om det er berettiget at udsætte kvinden for den forøgede helbredsmæssige risiko, som et indgreb efter udløbet af 12. svangerskabsuge medfører.

I visse tilfælde kræves tilladelse fra mødrehjælpen, selv om 12. svangerskabsuge ikke er udløbet. Det drejer sig om tilfælde, hvor kvinden

- a) er ude af stand til at forstå betydningen af indgrebet,
- b) er under 18 år eller umyndiggjort i personlig henseende og samtykke fra forældre eller værge ikke foreligger,
- c) ikke har bopæl her i landet.

Afgørelse om, hvorvidt tilladelse skal gives, træffes som hidtil af mødrehjælpen. Dennes afgørelse kan indbringes for ankenævnet i sager om svangerskabsafbrydelse..(adr: Justitsministeriet, Slotsholmsgade 10, 1216 København K).

FREM GANGSMÅDEN VED ANSØGNING OM SVANGERSKABSafbrydelse

En kvinde, der ønsker sit svangerskab afbrudt, kan henvende sig enten til en læge eller til mødrehjælpen. Hvis kvinden ønsker det, kan hun rette henvendelse til en anden læge end sin sædvanlige. Anmodningen skal være skriftlig.

- 1) Hvor tilladelse er unødvendig, skal den praktiserende læge under en personlig samtale med kvinden søge oplyst grunden til ønsket om svangerskabsafbrydelse og bør give vejledning om risikoen ved indgrebet.

Bortset fra tilfælde, hvor ønsket om svangerskabsafbrydelse skyldes hensynet til moderens eller barnets helbred, bør kvinden endvidere gøres bekendt med, at lovgivningen rummer muligheder for støtte til gennemførelse af svangerskabet og støtte efter barnets fødsel. Lægen skal gøre hende bekendt med, at hun hos mødrehjælpen kan få nærmere oplysninger om anden bistand i forbindelse med svangerskab og fødsel.

Den vejledende læge og kvinden skal ved deres underskrift bekræfte at vejledningen har fundet sted.

Fastholder kvinden ønsket, skal lægen henvise hende til sygehuset.

Der skal ikke indhentes en erklæring fra kvindens eventuelle ægtefælle.

- 2) Hvor tilladelse fra mødrehjælpen er nødvendig, er det af væsentlig betydning for mødrehjælpens behandling af sagen - og for den hurtige gennemførelse, at den praktiserende læge omgående henviser kvinden til mødrehjælpen og giver så fyldige oplysninger som muligt såvel om de medicinske forhold som om kvindens og hendes families sociale og økonomiske forhold og hendes personlige og familiære vanskeligheder.

Hvis en læge får en anmodning om svangerskabsafbrydelse i et tilfælde, hvor der kræves tilladelse, skal han, hvis kvinden ønsker det, straks forelægge anmodningen for mødrehjælpen sammen med en udtalelse om sagen. En læge, der modtager en anmodning om svangerskabsafbrydelse, kan således ikke på egen hånd afvise denne.

MØDREHJÆLPENS HJÆLPEFORANSTALTNINGER

Mødrehjælpen har til formål at give gravide kvinder, enlige mødre og familier med små børn personlig og social-lægelig og juridisk bistand og vejledning, dels om samfundets almene hjælpeforanstaltninger, dels om mødrehjælpens individuelle hjælp.

Mødrehjælpen kan i et vist omfang give direkte økonomisk støtte, f.eks. til anskaffelser til mor og barn, til nødvendige anskaffelser i hjemmet, i særlige tilfælde hjælp til betaling af indskud eller depositum til lejlighed. Der kan sættes ind med aflastning i form af hushjælp eller udevask i perioder af svangerskabet og efter fødslen - og ved rekreationsophold på mødrehjælpens rekreationshjem for gravide kvinder og for mødre med spæde og små børn.

Mødrehjælpen hjælper med anlæggelse af faderskabssager og giver i fornødent omfang

juridisk bistand under sagens gang. Der kan gives uddannelseshjælp til enlige forsørgere med børn under 2 år. Mødrehjælpen råder over hjem, hvor enlige gravide kvinder kan få ophold, undertiden også for en periode efter fødslen. I enkelte større byer er der mulighed for bolig i kollektivhus i en overgangsperiode.

Mødrehjælpen medvirker ved anbringelse af børn i adoption og pleje. Til varetagelse af disse opgaver har mødrehjælpen en medarbejderstab med bl.a. socialrådgivere, jurister, læger og hjemmekonsulenter.

sterilisation

DE MATERIELLE BETINGELSER

Den væsentligste ændring i forhold til tidligere sterilisations lov er, at personer der er fyldt 25 år, har adgang til sterilisation uden tilladelse, medens sterilisation af personer under 25 år kræver tilladelse af mødrehjælpen.

Det kunne diskuteres, om aldersgrænsen burde have været sat ved 18 år, hvor forældremyndigheden ophører, eller ved myndighedsalderen på 20 år. Disse aldersgrænser ville dog nok være for lave ud fra det synspunkt, at der består en væsentlig risiko for, at et indgreb, der foretages i de helt unge år, senere fortrydes, samtidig med at det er lidet sandsynligt, at frugtbarheden kan genvindes.

TILLADELSE NØDVENDIG

Loven indfører en fri adgang til sterilisation for personer, der er fyldt 25 år og har bopæl her i landet. Tilladelse fra mødrehjælpen er således ikke længere nødvendig i disse tilfælde.

Adgangen for kvinder til sterilisation på medicinsk indikation er opretholdt, idet sterilisation kan ske uden tilladelse, også selv om kvinden er under 25 år, hvis det er nødvendigt at forebygge svangerskab for at afværge fare for hendes liv eller for alvorlig og varig forringelse af hendes legemlige eller sjælelige helbred, og denne fare er udelukkerende eller ganske overvejende lægeligt begrundet. På grund af den almindelige adgang til sterilisation får denne regel normalt kun betydning for kvinder under 25 år. I dette tilfælde er der åbnet mulighed for, at kvindens ægtefælle eller samlever under 25 år istedet af mødrehjælpen kan få tilladelse til sterilisation, hvis kvinden opfylder de nævnte betingelser. Derimod har man åbenbart

ikke forestillet sig, at en mand kan befinde sig i samme vanskelige situation som en kvinde.

TILLADELSE NØDVENDIG

Hvis betingelserne for fri adgang til sterilisation ikke er opfyldt, kan mødrehjælpen give tilladelse til sterilisation, idet de hidtil gældende betingelser for foretagelse af sterilisation, der i realiteten svarer til den tidligere lov, er opretholdt.

I samtlige tilfælde kan sterilisation tillades, uanset om det er ansøgeren selv, dennes ægtefælle eller samlever, der opfylder betingelserne.

Ligesom under den tidligere lov skal der ved afgørelsen af, om sterilisation kan tillades, lægges særlig vægt på, om de forhold, der begrunder sterilisation, kan antages at være af varig karakter, og om der rimelig udsigt til, at forebyggelse af svangerskab kan opnås på anden måde.

Sterilisation af personer under 18 år må ikke tillades, medmindre ganske særlige forhold taler for det.

I visse tilfælde kræves tilladelse, selv om den pågældende er fyldt 25 år. Det drejer sig om følgende tilfælde:

- a) Hvor ansøgeren varigt eller for længere tid er ude af stand til at forstå betydningen af indgrebet.
- b) Hvor ansøgeren er umyndig, sindssyg eller åndssvag, eller det iøvrigt på grund af ansøgerens sjælelige tilstand, herunder svage begavelse findes betænkeligt, at denne på egen anmoder om sterilisation.
- c) Hvor ansøgeren ikke har bopæl her i landet.

Afgørelse om, hvorvidt tilladelse skal gives, træffes som hidtil af mødrehjælpen. Dennes afgørelse kan indbringes for ankenævnet i sager om svangerskabsafbrydelse.

FREM GANGSMÅDEN VED ANSØGNING OM STERILISATION

En person, der ønsker sterilisation, kan henvende sig enten til en læge eller mødrehjælpen. Anmodningen skal underskrives af ansøgeren.

FREM GANGSMÅDEN I SAGER, HVOR TILLADELSE ER UNØDVENDIG

Den praktiserende læge skal under en personlig samtale med den pågældende søge oplyst grunden til ønsket om sterilisation.

Lægen bør give vejledning om risikoen ved indgrebet og herunder orientere om mulighederne for refertilisering (der er meget ringe) og om anvendelse af alternative svangerskabsforebyggende midler. Den vejledende læge og den person, der ønsker sterilisation, skal ved deres underskrift bekræfte, at vejledningen har fundet sted.

Selv om den pågældende opfylder betingelserne for sterilisation uden tilladelse, må der lægges vægt på, at han eller hun ikke beslutter sig uden nøje overvejelse.

Fastholdes ønsket om sterilisation, skal lægen henvise den pågældende til sygehuset.

Der skal ikke længere indhentes en erklæring fra en eventuel ægtefælle.

FREM GANGSMÅDEN I SAGER HVOR TILLADELSE ER NØDVENDIG

Hvor tilladelse fra mødrehjælpen er nødvendig er det af væsentlig betydning for mødrehjælpens behandlig af sagerne for disses hurtige gennemførelse, at den praktiserende læge omgående henviser ansøgeren til mødrehjælpen og ved henvisningen giver så fyldige oplysninger som muligt, såvel om de medicinske forhold og ansøgerens personlige og familiære vanskeligheder i det omfang, lægen måtte have kendskab her til.

Hvis en læge får en henvendelse om sterilisation i et tilfælde hvor der kræves tilladelse, skal han forelægge anmodningen for vedkommende mødrehjælpsinstitution sammen med en udtalelse om sagen. En læge, der modtager en anmodning om sterilisation, kan således ikke på egen hånd afvise denne.

kastration

Efter loven om sterilisation og kastration kan en person, som har bopæl her i landet, få tilladelse til kastration, hvis ansøgerens kønsdrift udsætter denne for at begå forbrydelser eller medfører betydelige sjælelige lidelser eller social forringelse. Kastration af personer under 21 år må ikke tillades, medmindre ganske særlige grunde taler derfor. Tilladelse til kastration gives af justitsministeriet.

Ansøgninger om kastration er relativt sjældne, og antallet af indgreb har i de senere år været under 10 om året. Ansøgningerne kommer næsten udelukkende fra personer, som ønsker at "skifte køn" (en noget misvisende

betegnelse).

Der kræves alene tilladelse til selve kastrationen, derimod ikke til de øvrige lægelige indgreb af operativ art (f.eks. fjernelse af penis og udformning af en art vagina - selvfølgelig uden clitoris m.v.) og hormonal art (f.eks. med henblik på udvikling af bryster og fjernelse af mandlig behåring).

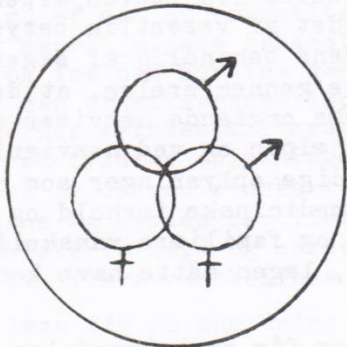
Inden der tages stilling til, om indgrebet kan tillades, må ansøgeren undersøges af en psykiater, og der vil altid blive indhentet en erklæring fra retslægerådet.

I praksis er man tilbageholdende med at give tilladelse til kastration. Der er da, så vidt vides, heller ikke så få, der bagefter fortryder.

Når indgrebet er foretaget, vil man kunne få nyt fornavn og nyt personnummer, der svarer til "det nye køn".

Kastration foretaget i voksenalderen medfører ikke altid fuldstændigt bortfald af kønsdrift, potens o.s.v. Der er således flere eksempler på, at mænd, der er blevet kastrerede, uden at der samtidig er foretaget egentlig kønsskifteoperation, har været i stand til at gennemføre samleje. Kønsdriften er altså, når den er blevet fikseret, ikke kun hormonalt betinget. Den psykologiske faktor spiller også ind.

ALLE ARTIKLENS OPLYSNINGER
FREMSKAFFET AF SEKSUALPOLI-
TIKS REDAKTION.

HVIDE EMBLEMER MED SORT SYMBOL
(SOM AFBILDET TIL VENSTRE) KAN
REKVIRERES VED HENVENDELSE TIL
BØSSERNES BEFRIELSESFRONT I HU-
SET PÅ REFSHALEVEJ 8 - HVER MAN-
DAG AFTEN....

Svangerskabsafbrydelse

Den nye lov om svangerskabsafbrydelse træder i kraft på mandag den 1. oktober.

Loven betyder, at der er fri adgang til afbrydelse af svangerskab, men kun hvis afbrydelsen sker inden udløbet af 12. svangerskabsuge.

Det er derfor vigtigt, at henvendelse om afbrydelse af svangerskab sker så tidligt som muligt, efter at graviditeten er konstateret.

Henvendelse skal ske til en læge eller til mødrehjælpen.

JUSTITSMINISTERIET.

historisk seksualitet

REN og SKÆR SEXLEG!

...iver på Kha-
... Indien sym-
bolisere IKKE skabningen. De stillinger der fremvises i skulpturerne er for det meste ikke stillinger der kan føre til graviditet. Alligevel er der nogle folk der tror at formålet med disse hellige motiver var at opfordre folk til at føde flere børn!

Motiverne kan i virkeligheden bedre bruges som en guide til børnebegrensning fremfor en forøgelse af befolkningen. Angående det indiske samfund har der aldrig været et behov for at opfordre til flere fødsler!

Hos antropologer findes der hele detaljerede reproduktioner af disse tempel-motiver. På en af de mest velkendte vægge, Kandarija Maharaj, er der kun fem ud af de seksten seksuelle motiver der overhovedet kan føre til befrugtning. De øvrige elleve er stillinger som derfor umuligt kan symbolisere "skabningen"

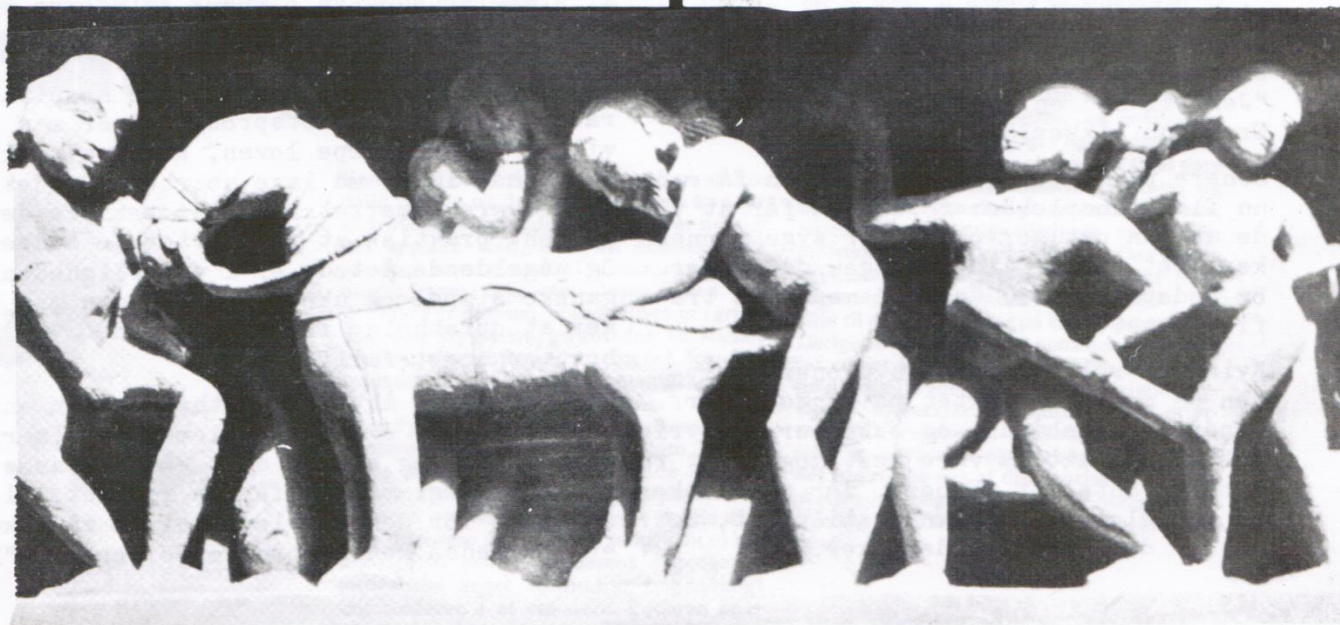
Men tilsyneladende har frygt for praktiseret erotik fået nogle indiske facister til at påst

at formålet med de seksuelle motiver var at opfordre hinduer til at øge befolkningstilvæksten for bedre at kunne sejre over de i det elfte århundred invaderende muhammedanere!

I tiden før det nittende og tyvende århundrede, dvs. før kondomer og p-piller blev opfundet, var de bedste anti-svangerskabsmetoder sexlegstillinger, hvor penis IKKE indførtes i kvindens skede. Kama-sutra bogen er også en gammel sexleg guide som viser hvordan man i oldtiden kunne undgå at få børn. (se også sidste nummer af SEXUALPOLITIK for flere oplysninger over seksualitetens historie).

PETER SCHMIDT

Lit: Hinduerne er uvidende om deres hykleriske swamier. Skrevet af Agehananda Bharati (Professor i antropologi ved Syracuse Universitet, New York)

den nye abortlov

~aktuel kommentar fra kvindehusets abortgruppe..

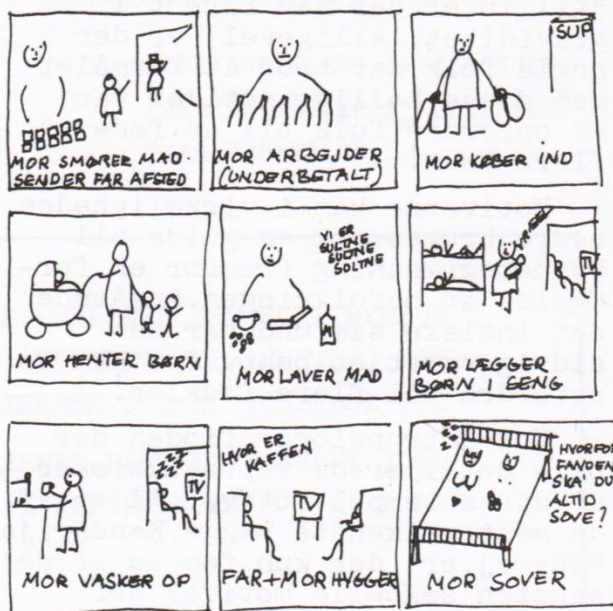
Den 1. okt. trådte loven om "fri" abort i kraft. Omtrent samtidig kom dyneløfterloven, bortfald af moderskabsydelse og dagpengeloven, der tolkes således at selvforskyldt slagsmål og abortus provokatus ikke giver ret til dagpenge.

Gi' med den ene hånd - ta' med den anden. Proceduren man skal igennem for at få en abort er blevet væsentlig nemmere ved den nye lov: Kvinden henvender sig til sin læge/mødrehjælpen og siger hun vil ha' abort - iflg. et cirkulære skal læge/mødrehjælpen orientere kvinden om samfundets hjælpeforanstaltninger i fald hun ønsker at føde barnet - hvis kvinden så fastholder sit ønske om abort bliver hun henvist til et hospital. Den ivrighed fra myndighedernes side for at oplyse om mulighederne for at få børn er påfaldende fordi i alle andre situationer skal man spørge i hoved og røv for at få noget at vide. Og hvorfor skal man overhovedet orienteres om støtten til at føde et barn, når man kommer for at få en abort og ikke barn? -- For at give kvinden skyldkomplekser.

"Jeg vil ha' et barn".- "Det trænger du vist osse til".- "Jeg ka' ikke få børn".- "Hvor er det synd".- "Jeg vil ikke ha' børn".- "Bare vent - det kommer nok".- "Jeg vil ha' en abort".- "Hvorfor det? Er du nu sikker?".

Senere på hospitalet kan kvinden få endnu flere komplekser fordi hun får at vide at hun optager plads for syge mennesker. Det er der aldrig nogen der siger om fødepatienter. Og hvad med alle trafikofrene??

Kvindens rolle i reproduktionen er myten om moderinstinktet på mange måder hendes stavnsbånd - og osse børns iøvrigt repressiv lov skaber problemer - primært Det ville faktisk være mest logisk at rationere antallet af børn, når man tænker tid og energi med at få den fjernet. Vi på den globale befolkningstilvækst, og reer glade for den nye lov, selvom vi ikke elt er det osse det der sker...

En paragraf i loven siger at alle aborter skal foretages på et statsligt eller kommunalt hospital. Ved en simpel sugemetode kan enhver praktiserende læge lave en abort i sin konsultation. Fra lægehold argumenterede man imod denne fremgangsmåde af sikkerhedshensyn overfor kvinderne. Og Knud Thestrup udtalte: "Vi må jo have kontrol med disse sager". Nu da loven er trådt i kraft og de forskellige hospitaler råber op om kapacitetsproblemer er man villig til at lempe loven, så osse praktiserende læger må lave aborter. Og det ville være udmærket - for jo nemmere det er rent praktisk at få aborter jo bedre. Og pågældende metode er i virkeligheden ganske simpel og ukompliceret, men man søger at opretholde forestillingen om at abort er noget farligt.

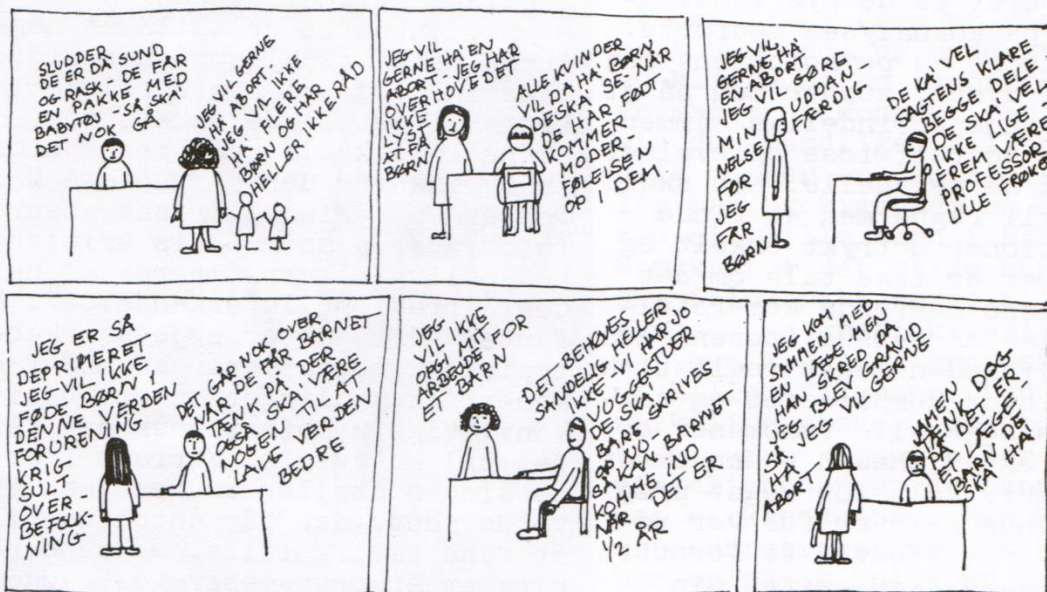
En lov ændrer ikke bevidstheden. Men en lov ændrer ikke bevidstheden. Men en repressiv lov skaber problemer - primært og er den der, går en masse praktiske - og er den der, Vi på den globale befolkningstilvækst, og reer glade for den nye lov, selvom vi ikke er tilfredse med den (nærmere herom i "Fri

abort Avis" fra feb. 73, der fås i kvindehuset). Og nu kan vi bruge kræfterne på andre ting.

Mange af problemerne omkring abort ligger ikke i selve aborten, men derimod i forholdet til seksualitet i reproduktionen. Og det vil vi nu tage op. I den forbindelse kan vi nævne de selvhjælpsgrupper, der er ved at blive startet. Herom nærmere i en pjece, der fås i kvindehuset. Og osse kampen for fri prævention står for. Iøvrigt skriver vi senere en artikel om aborter i forhold til seksualitet og reproduktion.

Kvindehusets abortgruppe
Åbenrå 26 1124 Kbh. K.

Family Life

kommer i Dagmar

efter Nytår!

FILMENS EMNE

Kenneth Loach skildrer i filmen en almindelig familie og dens historie, men kun for at fortolke samfundet. Familien er nemlig det typiske sted, hvor en dominerende ideologi viser et socialt systems modsætninger, som ikke kan løses inden for strukturens rammer. Familielivet er i grunden den frygtelige garant for et socialt system, der fungerer til fordel for den kapitalistiske udbytning af mennesket.

De forældre Kenneth Loach viser i »Family Life» er ikke særlig forstående, moderen vil »eje» sine børn, hun kvæler deres personlighed. På en måde »elsker» hun sin datter, men i grunden opfører hun sig, som om hendes datter var et lille dyr, som dresseres til at udføre numre, man har udvalgt til hende. Moderens sygelige og puritanske angst forhindrer bogstaveligt talt datteren i at eksistere. Faderen er — efter alt at dømme — en stiltfærdig fyr, som

har et ideal: at komme på klokkeslæt, at leve efter et urværks disciplin.

Den unge piges trauma skyldes den håbløst NORMALE familie, hun bliver angrebet af sine forældre i sit intellektuelle, moralske, følelses- og seksualliv. Derfor søger hun tilflugt i ligegyldighed og tavshed. Janice er ikke stærk nok til at gøre åbent oprør, og eftersom hun opfører sig mere og mere mærkeligt, synes forældrene, repressionens nyttige hjælpere, at det psykiatriske hospital er løsningen. Den første psykiater man opsøger, hører efter hvad pigen siger og erkender dermed hendes frie vilje til at udtrykke sig på en bestemt måde. Derigennem kan Janice genfinde en identitet ved at acceptere en konflikt, uden had, med forældrene. Men den »officielle psykiatri», hierarkisk og administrativt, intervenserer. Overlægen afskediger den forstående psykiater og skubber pigen ind i det djævelske net af diktatorisk og menneskefjendsk lægevidenskab og dermed forstærkes og afsluttes moderens destruktive værk.

Salvador Dalis seksuelle univers.....

Fortsat fra side 14.

er det en væsentlig bestanddel i primitiv og antik kunst.- Tænk på vore hjemlige helleristninger: primitiv kunst der er religiøst kultisk begrundet og med stærke erotiske motiver.

I surrealismen dukker denne sammenhæng atter op omend i en langt mere kompliceret form. Det er ikke en "primitiv" tankegang der ligger bag, men en høj differentieret filosofi frembragt af det industrialiserede vesten, baseret på de nye landvindinger som psykoanalysen medførte. Når man således ad psykologiens vej søger ned i dybet, støder man på et lag, hvor denne oprindelige sammenhæng mellem de religiøse oplevelser knyttes til de seksuelle. Man skal ikke hos Dali regne med at finde disse relationer udtrykt enkelt og entydigt. Der er ikke tale om det kapitalistiske samfunds kommercielle udnyttelse af seksualiteten, men et i virkeligheden meget realistisk billede af hvor kompliceret og sammensatte de seksuelle fænomener er. Dali hader entydigheden - den bærer som han siger, alt for meget præg af de snærende grænser for vor udfoldelse, som vor bevidste fornuft har sat. I hans kampskrift "Min kamp" sætter Dali sine egne polystemer overfor hinanden: Det han kæmper imod kontra det han kæmper for - og øverst står: Mod det enkle - For det sammensatte.

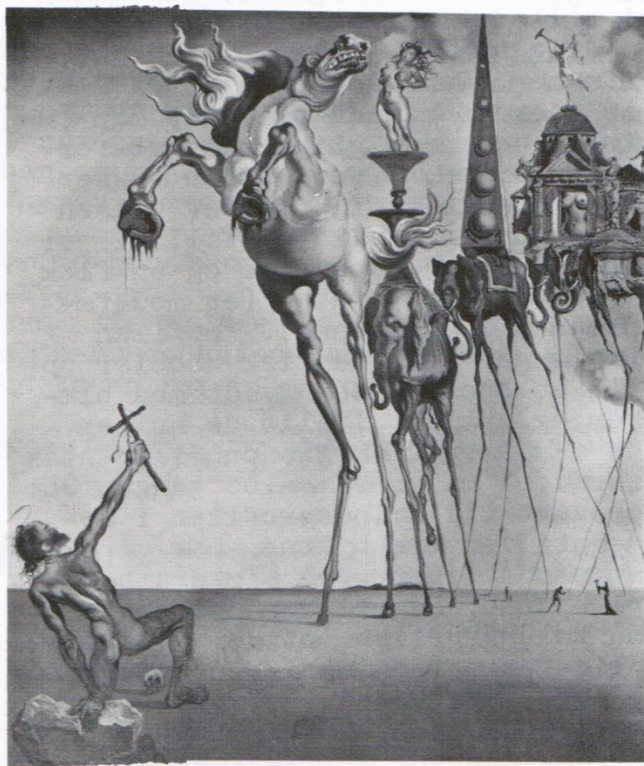
Forholdet mellem det religiøse og det seksuelle gennemstrømmer al hans kunst som en tyk lavamasse, der giver udslag overalt i hans drømmende visioner. Dali er spanier, og den overeksalterede spanske følsomhed, dens arv af grusomhed og smerte fra inkquisitionen til borgerkrigen kommer eksplosivt frem i hans grænseløse fantasi. Den voldsomme ekstase og den hallucinatoriske billedskaben væver sig sammen med en stram glødende religiøsitet. Det er typisk for spansk kultur - El Greco - Arabal eller Burnuel er blot nogle markante eksempler.

Det stærkeste udtryk for disse træk

finder vi på udstillingen i "Den hellige Antonius' fristelser" 1946, et modent og stærkt billede. Som i et mararidt glider et utal af groteske visioner, formende en ubegribelig prossecion forbi Antonius. Enhver normal lovmæssighed er ophævet, måske med undtagelse af den hellige Antonius selv. Han er vist i forgrunden nederst til venstre, nøgen i en knælende stilling, idet han rækker et simpelt trækors op mod debarske hallucinationer - fristelserne. Antonius er skildret nogenlunde realistisk, som en religiøs fanatiker, der længe har levet asketisk i det flade ørkensand (angstens landskab). Hele processionen er typisk for den paranoiske Dali. Det er en serie deliriske absurditeter, der gennem Dalis kritiske behandling bliver bærere af hele den "irrationelle erkendelse". Elefanter på 20 meter høje storkeben, typiske kombinationer af mod-fænomener, et yndlingstema hos Dali. Vanvittige kombinationer der får det til at svimle. Forrest i processionen stejler en hest med en voldsomhed, der får Antonius til at syne særlig lille. Hestens rejning er en orgasmebevægelse og den udstøder et lydløst skrig af fryd og smerte. Bagved kommer hele optaget af elefanter med nøgne kvinder, pyramider, obelisker og kirkebygninger ect. Især de tre forreste elefanter byrder er påfaldende seksuelle i deres indhold. Imange andre billeder er der lignende elementer, som peger på sammenhænge mellem det religiøse og det seksuelle. Den måde Dali arbejder med Millets figurer hvorpå Dali arbejder med Millets figurer fra det berømte "Angelus" billede viser dette i en særlig form. Som nævnt dyrker Dali modfænomenerne med stor kærlighed, ligesom metamorfosen (forvandlingen) er et yndlingstema. Millet - fransk "realistisk" maler fra midten af forrige århundrede - var en dybt social og religiøs maler. Hans "Angelus"-billede fore-

stiller en mand og en kvinde i en solnedgang. I baggrunden ses en landsby hvorfra kirkeklokken lyder udover markerne. De to fattige, udslidte bønder bøjer hovederne, folder hænderne og beder mens solen går ned. Det er ægte, naivt og dybtfølt fra Millets side. Dali vender op og ned på dette ved at lade disse to figurer gå igen i utallige billeder, men nu som et monument over den seksuelle fortrængning. Det fromme motiv hos Millet får sit modfænomen hos Dali, ved at det også viser os den instinktive seksualitet. Dali dyrker lidenskaben og driften i alle former

frem for fortrængning og sublimering. "Angelus"-billedets figurer, - der af mange har været betragtet som hellige, benytter Dali nu bevidst blasfemisk for at bryde ethvert tabu ned omkring driftslivet. Dali og i det hele taget surrealisterne bryder radikalt med borgerkabets forlørne viktorianisme i begyndelsen af 30'erne.

Portrættet af Gala (hans kone) 1935 er således meget interessant, fordi en variation af "Angelus" billedet hænger på væggen bag Gala. Selve portrættet er også formet som et mod-fænomen ved hjælp af en uberegnelig spejleffekt fra et usynligt spejl. Der fremkommer derved

to billeder af Gala, det ene frontalt, det andet fra ryggen, og disse "to" figurer har i sig selv stærke reminiscenser af "Angelus"-figurene. Heri ligger flere seksuelle antydninger gemt - det lesbiske og i høj grad Narcissisme - en tanke der ikke er den selvoptagne Dali fremmed. Et andet "Angelus"-billede er det berømte "Arkitektonisk Angelus efter Millet" 1933. scenen er en fredelig solnedgang med blånende bjerge bag en lille spansk landsby. Forrest i billedet rejser der sig af den øde sandslette to amøbeagtige svulmende hvide væsner. En tydelig kvindelig og en tydelig mandlig form. Den kvindelige form vokser stejlt op af sletten mens den mandlige form er mindre, nærmest svævende og understøttes af en klippe og en tvegaffel. De to former er i kontakt med hinanden via den mandliges fallos, og det hele danner en fantastisk uvirkelig bro hvorigennem en mand går med sit lille barn i hånden.

Stærkest i det vilde vanvid er måske illustrationerne til "Maldoros sange", en grafisk serie fra 1933. Her genfinder vi groteske udgaver af Millet-figurene. Underlige menneskelige væsner, ædt op, lemlestede, uden kroppe eller hoveder. I virkeligheden er de dannet af deres markredskaber. Mandens potens er understreget ved at hans hæt hænger på de voldsomt udspilede bukser. Det er to udmarvede automater der om lidt vil blive rendt over ende af Napoleons hære, der som altnedtrampende grashopper, rider frem fra baggrunden.

Dalis syn på seksualiteten er i princippet åbent og frit, men da alt det Dali skildrer er udgået fra hans helt private storhedsvanvid, får vi ikke et sundt billede af det seksuelle. Dali er professionel dyrker af det abnormes psykologi, og hans egne psykiske ekstrimiteter gør ham på alle områder utrolig, speciel og enestående. I hans kunst er der et dialektisk forhold mellem det frie uhammede og det tilbageholdte, undertrykte. Hans temperament er lidenskabeligt, men han har oplevet en barndom, hvor han måtte undertrykke den frie udfoldelse på grund af religion,

tradition og opdragelse. Det seksuelle dukker da op over alt i de mest mærkværdige og grusomme forklædninger. Dali er kvindedyrker, men det er ikke et behageligt billede af kvinden han giver os. Menneskene i billederne er enten stivnede i angst - æder sig selv - mangler legemesdele - er deforme - de er alle led i en stum metafysisk vision af et inferno, hvor tiden er smeltet, hvor ilden ikke varmer, hvor smerte og fryd er det samme. I den udstillede grafik finder vi mange blade hvor Dali gennemspiller et mere isoleret tema som f.eks. "Kvinden" eller "Manden". Illustrationerne til "La Venus aux Fourrures" (Venus i pels) 1968 er således usædvanlig stærke. Dali tegner et voldsomt sadistisk billede af kvinden. Hun er et kødædende insekt, der fortærer alt mens hun svinger pisken. Hun har kæmpe bryster, der støttes af tvegafler. Rundt omkring ligger halvædte kvindeådsler eller hun tramper på en mand, mens han svinger pisken. Hendes knogler stikker ud gennem kødet -mod-fænomenet igen - den totale opløsning og destruktion er resultatet.

"La Mytologie" er en serie fra 1963 hvor vi finder billeder af mændene fra de antike myter, her med et udtalt homoseksuelt indhold. "Narcisse" er en selvoptaget feminin "dåse", for ikke at tale om den nøgne mand i "Hypnose" - et grotesk blad af en mandlig udstrakt "odalisk" som paralyseres af en elefant på stankelben. Tydeligst gennemspilles det homoseksuelle tema i raderingen "These et le Minotaure" hvor henholdsvis Thesus og Mino-

taurus berører hinandens kønsdele i deres kamp- I baggrunden står Ariadne ensomt og frelsende. Disse er nok de tydeligste antydninger af homoseksualiteten i de udstillede billeder, og jeg kan ikke sige, at det optager nogen væsentlig plads i Dalis seksuelle univers. Derimod er der efter min mening især eet billede, som er mere spændende på grund af utallige ubegribelige antydninger. Når Dali er bedst, er det som om symbolerne i billedet kun lige løfter for sløret, man når kun dertil i sin oplevelse, at man forstår vigtigheden af det spørgsmål, som gåden i billedet stiller, men man får aldrig svaret. "Min mor, min mor, min mor (Den gådefulde attrå)"

1929 er et sådant billede, man føler det er vigtigt uden at forstå hvorfor. I forgrunden vokser en amøbeagtig figur ud af halsen på en deform kvindeprofil. Vi ser et lukket øje, en næse og en flok myrer omkring øret - (et mod-fænomen til ædelstene). Profilen forlænger sig elastisk, bobler op til et stort væsen fyldt med blærer og huller. I alle de huller der er nærmest kvindeprofilen står skrever "ma mere" ca. 30 gange. Som modvægt til kvindeprofilen i nederste venstre hjørne, har vi et hvæsende tigerhoved i øverste højre hjørne. Bag figuren er der endnu to uhyggelige motiver. En kompliceret opbygning af en kniv, et insekt, en nøgen krop, et kvindeansigt og endnu et tigerhoved.

Allerbagerst i billedet kommer en klippe med en kvindekrop til syne - set gennem et hul i det amøbeagtige væsen. Billedet virker stærkt

fortsat fra s. 13

ske hurtigt blive for sent,,kommissionen, der arbejder med ændring af kassationsbestemmelserne arbejder stadig) står jeg gerne til disposition med vejledning og aktiv hjælp.

Morten H. Frederiksen,
Tranumparken 11, st.tv
2660 Brøndby Strand.
Tlf.: 732374.

netop på gr. af denne ubegribelige ophobning af typiske Dali-tvangstemær. Kombinerer man dette billede med lidt viden om Dalis barndom, der var præget af et yderst hysterisk og chokerende temperament, og lægger man dertil visse træk i Dalis forhold til kvinder og til hans moder i særdeleshed, så forstår man, at dette er en ny, fascinerende udgave af Oedipuskomplekset. Sønnens gådefulde dragning mod moderen og kvinden.

Et vigtigt fænomen i surrealismen er som nævnt den vedvarende metamorfose, -en proces der i sin drømmeagtige karakter skaber de talrige mod-fænomener i Dalis kunst. På de seksuelle områder benyttes metamorfosen også: Hvad der er kvinde bliver til mand eller dyr, hvad der er klippe, ur eller spejlæg, bliver til råddent kød eller flydende blod. Idéen om transformation bliver til et symbol på de paranoiske dele af vort underbevidste liv. I det niveau hvor de grundlæggende seksuelle kræfter arbejder udsletter metamorfosen alle grænser mellem liv og død, mand og kvinde ect. Disse metamorfoser har ofte hos Dali et

sado-masochistisk anstrøg. Tænk på det store billede "Wilhelm Tell's gåde" 1933. Den uhyggelige deformations teknik er her taget i virtuos anvendelse både i billedets litterære indhold og konkrete billedsprog. Wilhelm Tell myten er oprindeligt en myte om faderlig-kærlighed og heltedød overfor søn og fædreland. Dali dyrker emnet for dets mod-fænomeners skyld, menneskelig lemlæstelse, destruktion og sublimeret seksualitet. De anatomiske metamorfoser, der sker med Wilhelm Tell figuren, giver billedet et stærkt seksuelt indhold. Den ene balle forlænges til en kæmpe fallos, der understøttes af en tvegaffel. På midten af denne fallos ligger et stykke blodigt rådt kød.

Den seksuelle metamorfose ser vi overalt i symbolernes indhold og deres foranderlighed. De gennemspiller til stadighed en lang række "pervaterede" emner. Dali har altid svælget i det ekstreme, og han er kendt for at sige: "Skønheden er summen af vore perversiteter." Øverst i hyppighed kommer sado-masochismen, men fetischisme og nekro-

abonnér på Seksualpolitik!

Et abonnement på bladet koster for 10 numre: 25 kr.

Støtte og institutionsabonnementer: 50 kr.

Bladet vil blive tilsendt abonnenterne hver måned.

Benyt nedenstående kupon.

Undertegnede ønsker abonnement på SEKSUALPOLITIK (10 numre)

navn: .....

adresse: .....

postnr., by: .....

abonnementets art: .....

Beløbet sendes sammen med denne kupon på check eller postanvisning til: Benny Hammerbak, "Venusbjerget"

åvad 4,
4623 lille Skensved

fili finder vi også eksempler på. Den rædselsfulde groteske kannibalisme, som Dali i perioder har skildret meget i billederne har også ofte en seksuel tone. Det rituelle måltid, de symbolske handlinger betyder meget, man æder den man elsker osv. "Maldoros sange" 1933 er her typiske eksempler, eller den helt ejendommelige "Tingenes Kannibalisme" 1932. Man kan måske spørge til hvilken nytte disker Dali op med disse rædsler. Hvad mener han, hvad vil han, hvilken effekt har han skabt gennem 35-40 års aktivitet som surrealist? Det er svært eller umuligt at besvare. Det er umuligt at kortlægge kunst, både når det drejer sig om indhold og effekt. Men Dali har været en banebryder for vor erkendelses grænser, og netop på det seksuelle område ejendommelig stærk og fortøttet. - Dette har han gjort for at udvide vort univers, men også fordi han deri så et oprør mod en stivnet og hæmmende moral. En af Dalis grundsatninger lyder karakteristisk nok: "Det erotiske krav er de intellektuelle æsteters ruin". Jeg tror ikke at man skal gøre Dali til en revolutionær i politisk forstand - det opholder og fraterniserer han for meget med det spanske styre til, men hans seksuelle univers er til stadighed chokerende og revolutio-

nerende. Frihed har altid været en nødvendig livsbetingelse for den ekstremt individualistiske Dali. Frihed på alle områder, og Dali har lavet en "Fantasiens uafhængigheds erklæring og menneskets ret til dets egen galskab". - Alle mennesker er lige i deres galskab, galskaben er menneskeåndens fælles grundlag. - Dali er gal - splintrende gal - men samtidig i besiddelse af en utrolig kunstnerisk udtrykskraft - og en glimrende teoretisk intelligens.

Disse tre ting i forening gør ham til en usædvanlig skikkelse i vort århundrede.

Jeg kan altså varmt anbefale udstillingen på Louisiana, selvom der er adskillige mangler - og jeg kan i høj grad også anbefale et mere indgående studium af Dali. Louisiana Revy er således denne gang et uovertruffent katalog med glimrende læsestof. - Derudover findes der adskillige bøger om Dali, som også er værd at bladre i. For forståelse af denne artikel er det nødvendigt med en række billeder, desværre er det ikke muligt at reproducere disse i bladet, så jeg henviser til "Louisiana Revy" 14. årg. nr. 1 okt. 1973 hvor alle de nævnte billeder er givet.

Ole Nørlyng.

